

Partijen

1. Provincie Noord-Holland, gevestigd Dreef 3 te Haarlem, te dezen krachtens het Besluit mandaat, volmacht en machtiging commissaris van de Koning van Noord-Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde de heer E. Stigter, handelende ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 20 oktober 2020, nr. 1498459/1498464, hierna te noemen "**Provincie Noord-Holland**",
2. Provincie Flevoland, (KvK nr. 32164140) met kantooradres aan de Visarenddreef 1, 3282 PH Lelystad op grond van een door de commissaris van de Koning krachtens artikel 176, tweede lid van de Provinciewet verleende volmacht vertegenwoordigd door gedeputeerde de heer J.A. Fackeldey, daarbij handelend ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van Flevoland van 10 november 2020 met kenmerk 2691950, hierna te noemen "**Provincie Flevoland**",
3. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw M. van Doorninck, wethouder Ruimtelijke ontwikkeling en Duurzaamheid, daartoe aangewezen door de burgemeester van Amsterdam krachtens artikel 171 Gemeentewet en artikel 10:3, eerste lid algemene bestuurswet, hierna te noemen "**gemeente Amsterdam**",
4. De gemeente Haarlem, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer R. A. H. Berkhout, wethouder, daartoe gemachtigd door de burgemeester van Haarlem, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Burgemeester en wethouders van Haarlem d.d. 27 oktober 2020, hierna te noemen "**gemeente Haarlem**",
5. ENGIE Energy Solutions B.V., Kosterijland 20, 3981 AJ Bunnik, vertegenwoordigd door de heer Bas Evers, algemeen directeur, hierna te noemen "**ENGIE**",
6. HVC Warmte B.V., Jadestraat 1, 1812 RD Alkmaar, vertegenwoordigd door de heer Marco van Soerland, Manager Warmte, hierna te noemen "**HVC**",
7. Energie Beheer Nederland (EBN) B.V., Daalsesingel 1, 3511 SV Utrecht, vertegenwoordigd door de heer J.W. van Hoogstraten CEO, hierna te noemen "**EBN**",
8. Shell Geothermal BV, Carel van Bylandtlaan 30, 2592 HR Den Haag, vertegenwoordigd door de heer Jeroen van Duin, General Manager Shell Geothermie, hierna te noemen "**Shell Geothermie**",
9. Vattenfall Warmte N.V., Hoekenrode 8, 1102 BR, Amsterdam, vertegenwoordigd door de heer Alexander van Ofwegen directeur Vattenfall Warmte & Productie NL, hierna te noemen "**Vattenfall**",
10. EAVOR Europe bv, een dochteronderneming van EAVOR Holdings, gevestigd in Amsterdam en vertegenwoordigd door mevrouw Thecla Kamphuis (Managing Director), hierna te noemen "**Eavor**",
11. Eneco Warmte en Koude B.V., Marten Meesweg 5, Rotterdam, vertegenwoordigd door mevrouw ir. Manja Thiry, directeur Business Development, hierna te noemen "**Eneco**",

hierna alle gezamenlijk te noemen: **Partijen** en ieder individueel ook **Partij**, komen het volgende overeen:

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

1. Doel van de samenwerking

Partijen willen de ontwikkeling van aardwarmte in de Metropoolregio Amsterdam (**MRA**) versnellen en daarbij de veiligheid, duurzaamheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid borgen. Hiertoe komen Partijen gezamenlijke uitgangspunten (zie hoofdstuk 5) overeen voor de ontwikkeling van aardwarmteprojecten in de MRA. De ontwikkeling van projecten volgens deze uitgangspunten dient bij te dragen aan transparantie, vertrouwen en draagvlak voor aardwarmte in de MRA. Via deze samenwerking en afstemming willen Partijen een veilige, duurzame en efficiënte benutting van de ondergrond bevorderen, met een gezonde marktwerking en tegen acceptabele kosten.

Het doel in meer detail:

- I. Het maken van afspraken over het delen van gegevens, kennis en ervaringen binnen de MRA met aardwarmte
- II. Het geven van duidelijkheid richting initiatiefnemers over de kaders die decentrale overheden betreffende aardwarmte hanteren.
- III. Het creëren van draagvlak bij omwonenden voor aardwarmteprojecten.

2. Openheid

Genoemde Partijen nodigen andere partijen uit om zich bij deze samenwerkingsovereenkomst, hierna te noemen: de **Overeenkomst**, aan te sluiten.

3. Overwegingen

- Partijen staan achter de uitvoering van het Klimaatakkoord en willen de warmtevoorziening in de MRA verder verduurzamen. Het toepassen van aardwarmte als bron voor stadswarmte en verwarming van glastuinbouw is een belangrijk element voor deze verduurzaming. Aardwarmte is in de MRA tot nu toe beperkt toegepast, mede vanwege ontoereikende kennis over de geschiktheid van de ondergrond.
- Binnen de MRA is een Grand Design opgesteld voor de warmtetransitie waaruit onder andere een grote behoefte aan aardwarmte blijkt. Ook de Regionale Energie Strategieën (RES) en Transitievisies Warmte (TVW) gaan uit van een vraag naar aardwarmte. In het Grand Design is rekening gehouden met 200 MW aardwarmte waarmee voor 145.000 WEQ (=24 % van warmtevraag Gebouwde Omgeving MRA) in de warmte kan worden voorzien in 2040. Dit komt neer op 20 installaties à 10 MW. De ontwikkeling van aardwarmte is dan ook van groot belang voor de MRA.¹
- Voor mijnbouwactiviteiten zoals aardwarmte geldt de Mijnbouwwet. Het Ministerie van Economische Zaken (EZK) is vergunningverlener en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toezichthouder. Gemeenten en provincies hebben een adviesrecht. Voor de levering van warmte aan woningen en andere kleine warmteafnemers is de Warmtewet van kracht².

¹ MRA Warmte Koude -Grand Design 2.0 Handelingsperspectief en Analyse november 2018 (p.55).

² Een herziening van de Warmtewet is in ontwikkeling. Hierin zullen onder andere de tariefstructuur en de rollen en bevoegdheden van gemeenten en warmtebedrijven worden geherdefinieerd. Specifiek over aardwarmte doet de herziene Warmtewet naar verwachting geen uitspraken.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

- Partijen vinden het van groot belang dat onder omwonenden en burgers voldoende draagvlak is voor aardwarmteprojecten. De uitgangspunten uit deze Overeenkomst dragen naar inzicht van de Partijen bij aan dit beoogde draagvlak.
- De geschiktheid van de diepe ondergrond voor het kunnen benutten van aardwarmte is nog onvoldoende duidelijk en wordt momenteel onderzocht in de Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN) die gefinancierd wordt door het ministerie van EZK. De provincies Flevoland en Noord-Holland financieren een aanvullend onderzoek in de MRA. Energiebeheer Nederland (EBN) coördineert (en combineert) de uitvoering van beide projecten.
- De provincies Noord-Holland en Flevoland, het ministerie van EZK en EBN zijn in maart 2019 een 'Convenant versnelling aardwarmte MRA' overeengekomen dat onder andere afspraken bevat over genoemd aanvullend seismisch onderzoek en over de uitvoering van het Project Versnelling Aardwarmte MRA.
- Vooruitlopend op de conclusies van deze seismische onderzoeken door EBN, willen Partijen met elkaar afspraken maken over de gezamenlijk te hanteren uitgangspunten voor het ontwikkelen (opsporen en exploiteren) van aardwarmteprojecten in de MRA.
- Partijen willen ervaring opdoen in het samenwerken met elkaar voor de ontwikkeling van aardwarmte. Wel bestaan er al meerdere initiatieven voor de ontwikkeling van specifieke aardwarmteprojecten waarin meerdere partijen samenwerken, waaronder in Haarlem, IJmond, Amsterdam-Diemen-Almere en Lelystad.
- Voor de ontwikkeling van aardwarmte is de hele warmteketen van belang, inclusief voldoende warmte-afzet in warmtenetten. Naast de samenwerking onder deze Overeenkomst voeren warmtebedrijven, gemeenten en andere partijen binnen de MRA separaat overleg over de mogelijke of nodige uitbreiding van warmtenetten en de juiste bronnenstrategieën³ voor de uitvoering van het Grand Design en de diverse TVW's. Zo werken gemeenten, warmtebedrijven, woningcorporaties en andere partners aan de ontwikkeling van warmtenetten in de TVW's, Regionale Energie Strategieën en de Startmotor Huur: alle onderdeel van het klimaatakkoord.

4. Specifieke overwegingen initiatiefnemers

- De provincie Noord-Holland streeft naar klimaatneutraliteit in 2050. Aardwarmte wordt beschouwd als een veelbelovende bron van de daarvoor benodigde duurzame warmte. De provincie Noord-Holland zet in op het creëren van de juiste condities en daarmee een versnelling van de uitrol van aardwarmte. Hiertoe werkt zij samen met andere overheden en marktpartijen, en is de provincie Noord-Holland het 'Exploratieprogramma aardwarmte MRA' gestart, dat tot doel heeft de geschiktheid van de diepe ondergrond beter in beeld te krijgen, als aanvulling op de Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN). Verder coördineren de provincies Noord-Holland en Flevoland namens de MRA de activiteiten rond het project "Versnelling Aardwarmte MRA". Aandachtspunt voor de provincie is het voorkomen van ongewenste monopolieposities voor marktpartijen.
- In 2016 heeft TNO verkenningen uitgevoerd naar de kans voor Ultra Diepe Geothermie (UDG) in de omgeving van Almere. De conclusie was dat onderzoek naar UDG uit het Dinantien de beste optie is voor geothermische warmte voor het warmtenet in Almere. In de Warmtevisie van de gemeente Almere (opgesteld vanuit het Programma Energie Werkt) is aardwarmte benoemd als de belangrijkste pijler om de verduurzaming van het bestaande warmtenet te bereiken. Daarom heeft de Gemeente Almere besloten tot nadere onderzoek

³ Zie Position Paper Bronnenstrategie WK MRA: <https://warmteischool.nl/wp-content/uploads/2020/04/Bronnenstrategie.pdf>

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

naar de haalbaarheid van UDG voor verduurzaming van de warmtevraag in Almere. Het project is als sleutelproject in het programma Energy on Upcycling Almere 2.0 opgenomen. Het Almerenet maakt onderdeel uit van het grotere "Diemen- net", waarop ook Amsterdam Zuid-Oost is aangesloten, dat in totaal meer dan 110.000 woningequivalenten omvat. Voor het haalbaarheidsonderzoek werkt Almere samen met Vattenfall en de provincies Flevoland en Noord Holland. In 2020 zal de samenwerking naar verwachting worden uitgebreid met de gemeenten Diemen en Amsterdam.

- De Gemeente Amsterdam zet op korte termijn in op uitbreiden van bestaande warmtenetten om zo tot een forse CO₂-reductie te komen. Voor een volledig CO₂-neutrale warmtevoorziening is verdere verduurzaming op langere termijn noodzakelijk met bronnen als aardwarmte. De verduurzaming door middel van aardwarmte is haalbaar als hiervoor tijdig de juiste condities worden geschapen. De gemeente gaat hierbij uit van drie waarden: betaalbaar, open, en duurzaam. Als de productie en levering van aardwarmte voor de Amsterdammer betaalbaar is, kan iedereen meedoen en is er draagvlak. Met een integrale aanpak kunnen gezamenlijke planningen en kennis van de ondergrond van verschillende partijen op elkaar worden afgestemd om zo tot besparing van kosten te komen. Voor draagvlak en vertrouwen is het tevens van belang om transparantie van aanbestedingen te vergroten. De gemeente wil bewoners daarom vroeg in het onderzoek naar aardwarmte meenemen en transparant zijn in zijn afwegingen. Tot slot streeft de gemeente naar een warmtemarkt die zich openstelt voor meerdere bronnen en warmtebedrijven. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van aardwarmte in de MRA. Dat maakt concurrentie mogelijk, waardoor partijen in de keten geprikkeld worden een aanbod te doen dat maximaal beantwoordt aan de vraag van de klant.
- Gemeente Haarlem onderschrijft de doelstelling om samen te werken om maximale resultaten te boeken met betrekking tot het aardgasvrij maken van de MRA. Gemeente Haarlem hoopt te bereiken dat partijen hiermee onderling begrip voor beleidsdoelstellingen en zakelijke belangen opbouwen en dat een optimaal gebruik van kennis en bronnen wordt bereikt.
- ENGIE wil de leiding nemen in de energietransitie. Om samen echt het verschil te maken en de wereld beter door te geven aan volgende generaties. Ook met aardwarmte wil ENGIE voorop lopen. En de (inter-)nationale kennis en ervaring inzetten om de transitie naar een duurzame warmtevoorziening vorm te geven. ENGIE is bereid om zich langdurig te verbinden aan aardwarmteprojecten, van idee tot exploitatie, inclusief investering. Hierbij is voor ENGIE samenwerking met andere belanghebbenden een belangrijke voorwaarde voor succes.
- Vattenfall heeft als doel om fossielvrij leven binnen één generatie mogelijk te maken. Als onderdeel daarvan wil Vattenfall haar warmtenetten in Nederland uiterlijk in 2040 volledig vullen met fossielvrije warmtebronnen. Als beheerder van het warmtenet van Amsterdam, Almere en Diemen heeft Vattenfall afspraken gemaakt met deze gemeenten en de provincies Noord-Holland en Flevoland over de voorwaarden voor de ontwikkeling van een biomassa-centrale in Diemen voor de verdere verduurzaming van dit warmtenet⁴. Onderdeel van deze afspraken is dat die partijen zich zullen inzetten voor de ontwikkeling van andere duurzame warmtebronnen, waaronder aardwarmte. Daarbij speelt aardwarmte een belangrijke rol in de bronnenstrategie voor dit warmtenet, zoals mede vastgelegd in het betreffende convenant.

⁴ Convenant verduurzaming stadsverwarmingscentrale Diemen

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

- HVC ondersteunt haar aandeelhouders om lokaal te verduurzamen via zonne- en windenergie en lokale warmtebronnen zoals aardwarmte. Naast warmtenetbeheerder is HVC actief als aardwarmte-operator.
- Shell Geothermie wil een rol te spelen in de warmtetransitie als onderdeel van de Nederlandse energietransitie door aardwarmteprojecten te ontwikkelen en daarin te investeren. Zij ziet daarbij kansen om haar kennis en kunde van de ondergrond en ervaring met de realisatie van complexe projecten in te brengen in samenwerkingsverbanden om de warmtetransitie gezamenlijk te realiseren.
- EBN onderneemt namens de Nederlandse Staat in de Nederlandse ondergrond en heeft unieke kennis van geologische energiebronnen, waaronder aardwarmte. EBN onderzoekt hoe aardwarmte uit de diepere ondergrond in Nederland verantwoord kan worden benut en zal naar verwachting tot maximaal 40% deel kunnen nemen in aardwarmteprojecten.
- Eavor (spreek uit Ever) is een Canadese energiemaatschappij die met een zelf ontwikkelde techniek voor het aanleggen van gesloten geothermiesystemen de winning van aardwarmte overal mogelijk wil maken om daarmee CO₂ vrije energie op schaal en afgestemd op de vraag te leveren.
- Eneco heeft als missie "duurzame energie van iedereen", om mensen en organisaties in staat te stellen zelf de regie te nemen. Eneco heeft hierbij de ambitie om een significante bijdrage te leveren aan CO₂ reductie, onder andere door woningen en andere gebouwen aan te sluiten op bestaande en nieuwe warmtenetten met steeds duurzamere en uiteindelijk fossiel-vrije bronnen. Aardwarmte kan hierin een belangrijke rol spelen. De inzet van aardwarmte voor de gebouwde omgeving is complex en versnelling van de ontwikkeling vergt afstemming met vele stakeholders.

5. Beschrijving uitgangspunten

Voor de ontwikkeling en ondersteuning van aardwarmteprojecten onderschrijven de Partijen de volgende uitgangspunten:

1. Efficiënte benutting van de ondergrond. Aardwarmte heeft een eindig potentieel in de MRA. Daarom dient de ondergrondse benutting efficiënt te zijn zowel qua ruimtebeslag, locatiekeuze als benutting van de aanwezige warmte. Voor een 'vergunningsgebied' of 'zoekgebied', zoals omschreven in de (beoogde) Mijnbouwwet, betekent dit dat dit gebied logisch qua locatie en grootte dient te zijn.⁵
2. Benutting aanwezige kennis. Voor een snelle en verantwoorde ontwikkeling zullen Partijen zoveel mogelijk gebruik maken van de reeds beschikbare kennis van de ondergrond in de regio én gebruik maken van de in projecten in de MRA opgedane kennis. Partijen erkennen het belang van een zogenoemde play-based portfoliobenadering. Deze portfoliobenadering omvat het integraal ontwikkelen van meerdere projecten in een gebied en maakt door synergie, efficiëntie en standaardisatie een sterke kostenreductie en een betere benutting van het ondergronds warmtepotentieel mogelijk dan in een stand-alone ontwikkeling. Dit zorgt er mede voor dat projecten elkaar zo min mogelijk belemmeren en zelfs ondersteunen, met een kostenreductie voor het betreffende project en vervolgprojecten tot gevolg.

⁵ Een wettelijke toetsing vindt plaats door het ministerie van EZK, mede op basis van adviezen van TNO en decentrale overheden o.a. ten aanzien van de toe te passen ondergrondse ordening.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

3. Draagvlak/ omgevingsbetrokkenheid. Ontwikkelingen van aardwarmteprojecten zijn alleen mogelijk (en wenselijk) als de omgeving voldoende daarin is betrokken. Aardwarmteontwikkelaars dienen dan ook voldoende bekend te zijn met de omgeving en de nieuwste inzichten ten aanzien van adequate omgevingsbetrokkenheid. Ook dient de aardwarmteontwikkelaar de gemeente en het warmtebedrijf in een zeer vroegtijdig stadium te consulteren en te betrekken. Gemeenten (vanuit hun TVW) aanvaarden mede-eigenaarschap voor het omgevingsmanagement van de aardwarmteprojecten binnen de gemeentegrenzen. Indien projecten/ zoekgebieden grensoverschrijdend zijn, is het streven dat gemeenten gezamenlijk optrekken. Partijen hechten groot belang aan lokale betrokkenheid in de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van aardwarmtebronnen.
4. Onderlinge ondersteuning. Een goede afstemming en onderlinge ondersteuning in de planning, realisatie en uitvoering van deze projecten tussen de aardwarmteontwikkelaars en gemeenten is van belang voor alle betrokkenen. Het Warmte Koude Programma MRA kan hierbij faciliteren. Aardwarmteprojecten zijn multidisciplinair van karakter, kennen een uitgebreid vergunningen- en goedkeuringstraject en vereisen een zo goed mogelijk omgevingsmanagement. Aardwarmteprojecten vormen bovendien onderdeel van de diverse RES'en in de MRA en TVW's.
5. Leverings- en afnamezekerheid. Partijen streven naar een levensduur van een individuele installatie van minimaal 30 jaar. De ontwikkelaar en de exploitant van de aardwarmte-installatie en de afnemer (het warmtebedrijf) zijn sterk van elkaar afhankelijk. Projecten dienen daarom zo te worden ontworpen en bedreven dat een langdurige en betrouwbare warmtelevering gerealiseerd kan worden. Daarnaast dient de afname van de warmte voldoende en voldoende zeker te zijn om een financieel verantwoorde investering en exploitatie mogelijk te maken.
6. Bronnenstrategie. Warmtebedrijven ontwikkelen een bronnenstrategie voor hun warmtenet, afgestemd op de bronnenstrategie in de RES en de TVW's van de gemeenten. Warmtebedrijven doen dit mede op basis van de verwachte ontwikkeling van de warmtevraag, en houden rekening met de noodzaak van additionele en te vervangen productiemiddelen. Partijen erkennen het belang en de impact van een goede bronnenstrategie. Een aardwarmtebron is alleen goed te realiseren in afstemming met andere (toekomstige en bestaande) warmtebronnen en het bijbehorende warmtenet/warmtesysteem.
7. Betaalbaarheid. De (huidige en toekomstige) Warmtewet geeft de kaders voor de prijs van warmte voor de huishoudens en andere kleine warmteafnemers. Partijen streven ernaar om de kostprijs voor aardwarmte zo laag mogelijk te houden om warmte van een warmtenet betaalbaar te houden. Uiteraard binnen de randvoorwaarden van veiligheid, duurzaamheid en betrouwbaarheid.
8. Duurzaamheid van de gekozen concepten. De duurzaamheid van de warmtelevering is van groot belang, naast de overige randvoorwaarden van betaalbaarheid, veiligheid en betrouwbaarheid. Binnen deze randvoorwaarden streven Partijen naar een concept (mate van uitkoeling, gebruik warmtepompen et cetera) met een zo laag mogelijke CO₂-uitstoot over de gehele levensduur van het aardwarmtesysteem en een zo hoog mogelijke benutting van de geothermiebron.
9. Leereffecten en uitvoeringstempo. Om de kennisontwikkeling te vergroten en uitvoering te versnellen, streven Partijen naar meerdere aardwarmteontwikkelaars in het MRA-gebied. Partijen zien het belang van ontwikkelaars die in staat zijn om ieder meerdere aardwarmtebronnen te ontwikkelen en te exploiteren, passend in de hiervoor genoemde play-based portfoliobenadering. Ontwikkelaars die Partij zijn bij deze overeenkomst delen de opgedane kennis met elkaar en met andere belanghebbenden.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'**6. Inzet en acties**

- Provincies en gemeenten zullen voor hun advies aan het ministerie van EZK in het kader van de Mijnbouwwet primair rekening houden met bovenstaande uitgangspunten naast het verder omgevingsbeleid. Voor aardwarmteprojecten die voldoen aan bovenstaande uitgangspunten en het overige omgevingsbeleid zullen zij zich inzetten voor een voortvarende vergunningverlening. De samenwerking in het kader van deze Overeenkomst laat de publieke taken en bijbehorende bevoegdheden van gemeenten en provincies vanzelfsprekend onverlet.
- **Aardwarmteontwikkelaars** onderschrijven de ontwikkeling van aardwarmte en streven naar een concrete invulling van bovenstaande uitgangspunten en zullen transparant zijn over hun plannen.
- **Aardwarmteontwikkelaars en EBN** zullen zoveel mogelijk gebruik maken van de reeds beschikbare kennis van de ondergrond in de regio én de opgedane kennis van de ondergrond structureel delen met andere, bestaande en eventuele nieuwe aardwarmteontwikkelaars.
- **EBN** voert het seismisch onderzoek voor het SCAN-programma en het aanvullende onderzoek voor de MRA uit om de ondergrond beter in kaart te brengen en kan als partner voor een aardwarmteontwikkelaar risicodragend mee-investeren in aardwarmteprojecten.
- **Warmtebedrijven** zullen als onderdeel van de bronnenstrategie voor de verduurzaming van hun warmtenet duidelijkheid geven over de behoefte aan, en mogelijke afzet van, aardwarmte. Warmtebedrijven zullen op verzoek van ontwikkelaars van concrete aardwarmteprojecten informatie verstrekken over de mogelijke afzet van aardwarmte over het jaar, inclusief technische randvoorwaarden zoals benodigde temperatuur en druk, zodat Partijen (aardwarmteontwikkelaars en warmtebedrijven) met elkaar in gesprek kunnen treden over de commerciële voorwaarden voor warmteafzet/-levering.
- In warmtenetten waar nog groei nodig is om voldoende afzet te creëren voor één (of meerdere) aardwarmtebron(-nen) zullen **warmtebedrijven en gemeenten** zich inspannen om ten behoeve van voorgenomen projecten duidelijkheid te scheppen over deze 'vraagcreatie' en de timing daarvan, mede middels de TVW. Per project zullen gemeente, aardwarmteontwikkelaar en warmtebedrijf bezien hoe het 'volloopsценario' te realiseren is en welke verantwoordelijkheden de verschillende partijen daarbij nemen.
- **Warmtebedrijven en gemeenten** zullen de **aardwarmteontwikkelaar** voldoende ondersteunen in de opzet en uitvoering van aardwarmteprojecten. Gemeenten zorgen voor afstemming met de RES voor 2030 en de Transitievisies Warmte 2021. Partijen werken samen aan een zo goed mogelijke omgevingsbetrokkenheid.
- Partijen spreken af met elkaar de mogelijkheden van lokale financiële participatie te onderzoeken.
- **Partijen** spreken een halfjaarlijks overleg af over de ontwikkelingen rondom aardwarmte in de MRA, zoals onder meer onder 5 D beschreven. De provincie Noord-Holland zal dit overleg initiëren, en een agenda opstellen inclusief een overzicht van de te bespreken relevante ontwikkelingen sinds het vorige overleg.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'**7. Samenwerking***Stuurgroep en/of werkgroep*

Binnen drie maanden na ondertekening van deze Overeenkomst stellen Partijen een Stuurgroep op bestuurlijk niveau in, die wordt belast met de uitvoering van de Overeenkomst, de bewaking van de voortgang en de monitoring van de effecten van de Overeenkomst. De Stuurgroep komt ten minste eenmaal per jaar bijeen.

Evaluatie

Partijen zullen de uitvoering en werking van de Overeenkomst voor 1 juli 2022 evalueren. De evaluatie zal worden verricht door de Stuurgroep. Op basis van de evaluatie besluiten Partijen of de Overeenkomst wijziging of verlenging behoeft.

8. Slotbepalingen*Toetredingsregeling nieuwe partijen*

1. Teneinde een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te creëren voor de ontwikkeling van aardwarmte in de MRA kan een nieuwe partij die zulks wenst toetreden tot deze Overeenkomst. Een toetredende partij dient de doelen en afspraken van deze Overeenkomst te onderschrijven.
2. Een toetredende partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan de Stuurgroep. De Stuurgroep kan toetreding alleen om zwaarwegende redenen weigeren. Concurrentiële redenen zijn geen weigeringsgrond.
3. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan het secretariaat van de Stuurgroep (Provincie NH). In dit verzoek zegt de nieuwe partij toe om zich aan te sluiten bij de doelstellingen van de Overeenkomst.
4. Het secretariaat van de Stuurgroep stelt een advies op over het verzoek van de nieuwe partij.
5. Na een positief besluit van de Stuurgroep over het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij bij deze overeenkomst en gelden voor de toetredende Partij de voor haar uit de Overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen.
6. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Overeenkomst gehecht.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'*Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht*

De afspraken van deze Overeenkomst en de nadere uitwerking daarvan zullen in overeenstemming met het Nederlandse recht en het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

1. Over eventueel in het kader van deze Overeenkomst te verstrekken persoonsgegevens of andere vertrouwelijke gegevens of informatie, zoals bedrijfsgegevens, concurrentiegevoelige informatie, en de verwerking daarvan maken Partijen voorafgaand aan het delen van dergelijke informatie zodanige afspraken dat wordt voldaan aan de eisen die de van toepassing zijnde wet- en regelgeving daaraan stelt. Bij de uitvoering van deze Overeenkomst zullen Partijen waarborgen dat zij niet in strijd zullen handelen met onder meer het mededingingsrecht.
2. Partijen zullen de onder 1 genoemde gegevens en informatie slechts delen voor zover dit nodig is ter verwezenlijking van het gezamenlijke doel zoals vastgelegd in deze Overeenkomst en zullen waarborgen dat in ieder geval geen bedrijfsgegevens en concurrentiegevoelige informatie zal worden gedeeld tussen concurrenten (zoals tussen warmtebedrijven onderling).

Wijzigingen

1. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken deze Overeenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij het verzoek daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijzigingen en de verklaringen tot instemming daarmee worden in afschrift als bijlagen aan deze Overeenkomst gehecht.

Opzegging

Elke Partij kan deze Overeenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen.

Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van deze Overeenkomst niet in rechte afdwingbaar is.

Inwerkingtreding

1. Deze Overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag na rechtsgeldige ondertekening door alle Partijen Waar vereist vindt ondertekening door een Partij pas plaats na de publiekrechtelijke instemming door het daartoe bevoegde bestuursorgaan). De Overeenkomst heeft een looptijd van 5 jaar.
2. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Overeenkomst genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'

Openbaarmaking

Deze Overeenkomst zal openbaar worden gemaakt, waardoor anderen kennis kunnen nemen van deze Overeenkomst, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Naamgeving van deze overeenkomst

Deze Overeenkomst kan worden aangehaald als 'Samenwerkingsovereenkomst gezamenlijke uitgangspunten aardwarmteontwikkeling MRA'.

9. Ondertekening

Aldus overeengekomen en ondertekend,

Plaats

Datum

E. Stigter
Provincie Noord-Holland

J. A. Fackeldey
Provincie Flevoland

M. van Doorninck
Gemeente Amsterdam

R.A.H. Berkhout
Gemeente Haarlem

B. Evers
ENGIE Energy Solutions B.V.

M. van Soerland
HVC Warmte B.V.

J.W. van Hoogstraten, H. Exalto
Energie Beheer Nederland B.V.

J. van Duin, T. Hazen
Shell Geothermal B.V.

A. van Ofwegen
Vattenfall Warmte N.V.

Th. Kamphuis
Eavor Europe bv

M. Thiry
Eneco Warmte en Koude B.V.